

Turkish Studies

Social Sciences

Volume 13/26, Fall 2018, p. 395-403

DOI: 10.7827/TurkishStudies.14456

ISSN: 1308-2140

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Kasım 2018

✓ Accepted/Kabul: Aralık 2018

✍ Referees/Hakemler: Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU - Dr. Öğr. Üyesi Egemen ERMİŞ - Dr. Öğr. Üyesi Bade YAMAK

This article was checked by iThenticate.

SPORCULARDA DAMGALAMA

Mehmet ÇEBİ* - Murat ELİÖZ** - Ekrem AKBUGA***

ÖZET

Bu çalışma sporcuların damgalama düzeylerini belirlemek üzere yapılmıştır. Araştırma Samsun ilinde Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi'nde ulusal düzeyde aktif olarak spor yapan 24 boksör, 21 yüzücü, 22 milli takım güreşçisi ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören sedanter 21 birey olmak üzere toplam 88 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan sporcu ve sedanterlere Yaman ve Güngör (2013) tarafından geçerlilik güvenirlik çalışması yapılmış olan Damgalama (Stigma) Ölçeği uygulanmıştır. İstatistiksel işlemlerde tek yönlü Anova ve LSD testleri kullanılmıştır.

Damgalama puanları milli güreşçilerde 46,18 puan, yüzücülerde 56,48 puan, boksörlerde 59,79 puan ve sedanterlerde 58,76 puan olarak bulunmuştur. Test sonucunda milli güreşçilerin sedanterler, boksör ve yüzücülerden daha düşük puana sahip oldukları bulunmuştur ($p < 0,001$). Milli sporcular hem antrenmanlarında hem de müsabakalarda gösterdikleri mücadelelerle psikolojik dirençlerini geliştirirler. Milli sporcular mücadeleler sırasında farklı kültür ve milletlerden sporcular ile karşılaştıkları için kazanma ve kaybetme ile avantajlı-dezavantajlı durumları birlikte yaşayabildikleri, fairplay olgusuna sahip çıkmaları gerektiğini tecrübe ettiklerinden ve bu yaşamışlıkları ile empati geliştirdikleri ve ayrımcılık, dışlama, etiketleme, önyargı gibi damgalama davranışlarından uzaklaştıklarını söyleyebiliriz.

Sonuç: Sporcular ve sedanterlerin damgalama puanları düşük olmakla beraber milli güreşçilerin daha düşük olduğu bulunmuştur.

* Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, E-posta: mehmet.cebi@omu.edu.tr

** Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, E-posta: murateliöz@hotmail.com

*** Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, E-posta: e-akbuga@msn.com

Sporcuların damgalama puanlarının düşürülmesi ve olumlu kişilik özelliklerinin artırılması için ulusal ve uluslararası düzeyde kamplara ve müsabakalar katılımlarının artırılması veya milli olma imkanlarının onlara sunulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Boksör, damgalama, güreş, sedanter, stigma, yüzücü

STIGMA AMONG ATHLETES

ABSTRACT

This study was conducted to determine the stamping levels of the athletes. The study was carried out with a total of 88 participants, including 24 boxers, 21 swimmers, 22 national team wrestlers and 21 sedentary students studying at the Ondokuz Mayıs University Faculty of Education. Stamping (Stigma) Scale (2013) completed by Yaman and Güngör as approved of its validity and reliability was applied to the athletes and sedenteries participating in the research. The scale is 5-point Likert-type and there is no reverse scoring item. The highest point may be conducted from the score is 22 while the lowest score is 10. Before the start of analyzing with the conducted data through normality hypothesis (Kolmogorov-Smirnov) as the data were in accordance with normal distribution ($p>0,05$), it was conducted to apply a parametric test. ANOVA was used for comparison of groups and Tukey multiple comparison test was used to determine the difference. As a result of the test, it was found that national wrestlers had lower scores than sedentary, boxer and swimmers ($p < 0.001$). Consequently, national athletes develop their psychological resistance through their struggles both in their training and competitions. Therefore, during these struggles, we can say that they experience win-loss and advantageous-disadvantaged situations together because of facing with athletes from different cultures and nations, they also experience that they need to make a claim of the phenomenon of fair play. As well as the empathy developing through these experiences, we may say that they move away from stigmatization behaviors such as discrimination, exclusion, labeling and prejudice. Ultimately, being aware of and experiencing can prevent stigma.

STRUCTURED ABSTRACT

Stigma refers to a sign of a scar, a mark of shame, and a sign of humiliation. Stigma, on the other hand, reflects the situation that is different from other individuals with the presence or unusualness or any other feature of a situation that should be ashamed of for a person or group and therefore expose to the accusative, sacrificial approach and attitude (Gray, 2002; Taşkın, 2004). The use of the word in this sense is just after guilty people stamped with hot iron as an indication of the guilt during Medieval Era (Taşkın, 2007). Marking (Stigmatization) is a reference to a reduction of a person's dignity by other individuals who make up the society, as the society in which the person lives under the considerations of "norms" for that particular

society. One of the most important negative effects of stigmatization on individuals is that they threaten one's self and social identity. Major and OmışBrien (2005) reported that the perceived threat of stigmatization on the self may vary depending on perceptions, context interpretation, goals and objectives, and one's own character. Stigmatized persons are subject to more stress than other people. Stigma-related stress factors may be the acute stressors generally possible to occur in daily life or the major life events that comes along with discrimination (Frost, 2011). Some researchers have suggested that stigmatization reduces the function of the immune system, increases cardiovascular activity and causes depression (more frequently in women) (Hansen, 2001). In the study conducted by Major and OmBrien (2005), when the health status of the stigmatized and non-stigmatized groups was compared, it was observed that the stigmatized group members experienced significant problems threatening mental and physical health such as depression, hypertension, coronary heart failure and heart attack. It is also understood that there is no clear nomenclature regarding the stigmatization of sociologists, healthcare workers, anthropologists, psychologists and other academicians. stigma is a complex and multifaceted concept, the types of stigmatization may be consisted of cultural and historical judgments. However, it is not possible to make a single and general definition of stigmatization (Peterson, 2005). Therefore, stamping scales have been developed for more than one area. Although the concept of stigma has a long history, it has a short scientific background. In this study, the positive effects of sports habits on people and the effects of differences such as sport type and elite athletes on stigma were investigated. The study was carried out with a total of 88 participants, including 24 active national boxers, 21 swimmers, 22 national team wrestlers and 21 sedentary students studying at Ondokuz Mayıs University Education Faculty. Stigma scale: Stigma scale approved as valid and trust by Yaman and Güngör (2013) was applied to the participants. The scale is 5-point Likert-type and there are no reverse scoring items in the scale. The highest score is 22 while the lowest one is 110. The scale consists of a total of 22 items, 4 of which are Discrimination and Exclusion (6 items), Labeling (6 items), Psychological Health (5 items), Prejudice (5 items). The internal consistency coefficient of this study was conducted as 0.78. SPSS 22 package program was used for statistical operations. ANOVA was used to compare the groups and LSD test was used to determine the difference. In this study, the stigma scores were found to be 46,18 points in national wrestlers, 56,48 points in swimmers, 59,79 points in boxers and 58,76 points in sedentaries. In accordance with the results, it is to imply that national wrestlers have lower points than boxers, swimmers and sedentaries (Chart-1). Şener (2018) stated that university students who are defense sporters were satisfied with their body. In a study conducted on high school students, while there is a significant difference in softness, responsibility, emotional imbalance and experience sub-scales among team sports and individual athletes, the sub-dimension scores of the ones dealing with team sports are higher. It is thought that students dealing with team sports will gain more positive personality traits than those engaged in individual sports (Koca et al., 2018). In this study, it is seen that the stamping scores in all groups are around 50. It can be said that all groups in our study

have a low tendency to stamp. Yamak and ark. (2016) found out that those who do sports have a better body image than sedentaries. It was stated that the students doing sports during their adulthood period had a positive effect on multiple intelligence scores (Ermiş et al., 2018). Although people who exercise regularly may have a more smooth body posture and appearance than sedentary people (Yamak et al., 2018), the reason why there is no statistically significant difference between the stigma scores of sedentary and non-national athletes may be the level of education. In our study, low stigma scores reveal two important factors. First, we can say that education has positive effects on people's self-improvement and psychological approaches. Secondly, we can say that elite athletes encountering athletes from different cultures and nations, recognizing different cultures and struggling with athletes of different nations may help them develop this empathy which also helps athletes reduce prejudices. As a result, while it was found that the markers of athletes and sedentaries were low, national wrestlers were lower. We believe that education and information will be effective in stamping. Since the level of education was similar, no statistically significant differences were found between sedentaries and non-national athletes' scores in our study. We can also say that the athletes who represent their country at national level have lower stigma scores. It can be said that the successes and failures of the athletes at the international level during their developments carried them psychologically to an advanced level and contributed to the development of empathy skills. We think that doing sports, educational activities and giving information will have positive effects in order to eliminate the stigmatization tendency that leads people to despair and failure.

Keywords: Boxer, stamping, wrestling, sedentary, stigma, swimmer.

Giriş

Damgalama kelime anlamı olarak yara izi, leke, kişiyi işaretleyen bir utanç ve aşağılama işaretini ifade etmektedir. Diğer taraftan, damgalama, bir kişi veya grup için utanılması gereken durumun varlığı veya normal dışılığı ya da herhangi bir özelliği ile diğer bireylerden farklılığı olan ve bu nedenle suçlayıcı, kurban edici yaklaşım ve tutuma maruz kalma durumunu yansıtır (Gray, 2002; Taşkın, 2004). Sözcüğün bu anlamda kullanımı ortaçağda suçlu kişilerin, suçluluğun göstergesi olarak kızgın demirle dağlanmalarından sonradır (Taşkın, 2007). Damgalama (stigmatization) ise, kişinin içinde yaşadığı toplumun “normal” saydığı ölçülerin dışında sayılması nedeniyle, toplumu oluşturan diğer bireyler tarafından, kişiye saygınlığını azaltıcı bir atıfta bulunulmasıdır. Damgalanan kişiye damgalanma nedeniyle, gerçeğe dayanmaksızın, adını kötüye çıkaran utanç verici bir özellik yüklenmektedir (Soygür ve Özalp, 2005). Damgalama kuramının öncüsü Amerikalı sosyolog Goffman damgalamay, “damgalanan bireye daha az değer verme davranışı, bu etiketi taşıyan insanların daha az istenebilir ve neredeyse insan gibi algılanmaması” olarak tarif etmiştir (Oran ve Şenuzun, 2008). Damgalamanın temelinde olumsuz inançlar ve bunun sonucu olan önyargı yer almaktadır (Çam ve Bilge, 2007). Özetle damgalamanın hayat bulduğu zemin, önyargıdır (Oran ve Şenuzun, 2008).

Damgalanmış kişi " sosyal kimliği, insanlığı sorgulanan, başkalarının gözünde değersiz, kusurlu ve hatalı olarak görülen" kişidir. (Crocker vd., 1998). Damgalanma kişisel başarısızlık veya aşağılık duygusu yaratır. Damga sahibi insanlar sırf bu özellik sebebiyle daha az değerlidir. Doğrudan ya da dolaylı olarak saygısızlığa, eleştiriye ve reddedilmeye maruz kalırlar. Neticesinde bu tepkilerin topluma egemen değerleri temsil ettiği düşünüldüğünden, bu değersizleştirme içselleştirilebilir ve bu

özgüveni tehdit eder ayrıca duygusal sıkıntıya ve daha fazla soyutlanmaya yol açar (Perrin, 2002). Damgalamanın kişiler üzerindeki en önemli olumsuz etkilerinden biri, kişinin benliğini ve sosyal kimliğini tehdit etmesidir. Major ve O'Brien (2005) damgalanmanın benlik üzerindeki algılanan tehdidinin algılara, bağlamların yorumlanmasına, amaç ve hedeflere ve kişinin kendi karakterine göre değişebileceğini aktarmışlardır. Damgalanmış kişiler diğer insanlardan daha fazla strese maruz kalırlar. Damgayla alakalı stres faktörleri günlük yaşamda sürekli karşılaşılan akut stres yükleyiciler ya da ayrımcılıkla ortaya çıkan büyük yaşam olayları olabilir (Frost, 2011).

Bazı araştırmacılar damgalamanın bağışıklık sisteminin fonksiyonlarını düşürdüğünü, kardiyovasküler aktiviteyi arttırdığını ve depresyona neden olduğunu (bayanlarda daha sık) öne sürmüştür (Hansen, 2001). Major ve O'Brien (2005) tarafından yapılan çalışmada damgalanan ve damgalanmayan grupların sağlık durumları karşılaştırıldığında, damgalanan grup üyelerinin depresyon, hipertansiyon, koroner kalp yetmezliği ve kalp krizi gibi ruhsal ve fiziksel sağlığı tehdit eden önemli problemler yaşadıkları görülmüştür. Sosyologların, sağlık sektöründe çalışanların, antropologların, psikologların ve diğer akademisyenlerin damgalama ile ilgili tanımlamalarına bakıldığında bir netliğin olmadığı anlaşılmaktadır. Damgalama karmaşık ve çok yönlü bir kavramdır, damgalamanın türleri kültürel ve tarihi geçmişe sahip yargılardan oluşabilir. Ancak damgalamanın tek ve genel bir tanımının yapılması olası değildir (Peterson, 2005). Bu yüzden birden fazla alanla ilgili damgalama ölçekleri geliştirilmiştir. Damgalama kavramının uzun bir tarihi geçmişi olmasına rağmen kısa bir bilimsel geçmişi vardır.

Bu çalışmada spor yapma alışkanlığının insanlar üzerindeki olumlu etkileri göz önünde bulundurularak yapılan spor türü ve elit sporcu olmak gibi farklılıkların damgalama üzerindeki etkileri araştırılmıştır.

Materyal ve Metot

Evren ve örneklem: Araştırmaya Samsun ilinde Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi'nde aktif olarak ulusal düzeyde spor yapan 24 boksör, 21 yüzücü, 22 milli takım güreşçisi ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören sedanter 21 birey olmak üzere toplam 88 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Damgalama ölçeği: Katılımcılara Yaman ve Güngör (2013) tarafından geçerlilik güvenilirlik çalışması yapılmış olan damgalama (Stigma) ölçeği uygulanmıştır. Ölçek 5'li likert tipi olup ölçekte ters puanlama maddesi bulunmamakta ve ölçekten alınabilecek en düşük 22, en yüksek puan 110 dur. Ölçek, 4 alt boyutta Ayrımcılık ve Dışlama (6 madde), Etiketleme (6 madde), Psikolojik Sağlık (5 madde), Önyargı (5 madde) olmak üzere toplam 22 maddeden oluşmaktadır. Bu çalışmanın iç tutarlılık katsayısı 0,78 olarak belirlenmiştir.

İstatistiksel analiz:

İstatistiksel işlemlerde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Grupların karşılaştırılmasında ANOVA, farklılığın tespit edilebilmesi için LSD testi yapılmıştır.

Bulgular

Tablo 1: Katılımcıların Stigma (Damgalama) Puanlarının Karşılaştırılması

	n	Ort.	S.S.	Minimum	Maximum	F/LSD
Milli Güreşçi (1)	22	46,18 ^b	7,64	38	64	19,99** 1<2,3,4
Yüzücü (2)	21	56,48 ^a	5,53	50	67	
Boksör (3)	24	59,75 ^a	4,68	51	70	
Sedanter (4)	21	58,76 ^a	7,99	40	81	
Toplam	88	55,34	8,45	38	81	

**p<0.001

Test sonucunda milli güreşçilerin sedanter, boksör ve yüzücülerden daha düşük puana sahip oldukları bulunmuştur ($p<0,001$).

Tartışma

Bu çalışmada damgalama puanları milli güreşçilerde 46,18 puan, yüzücülerde 56,48 puan, boksörlerde 59,79 puan ve sedanterlerde 58,76 puan olarak bulunmuştur (Tablo 1). Test sonucunda milli güreşçilerin sedanter, boksör ve yüzücülerden daha düşük puana sahip oldukları bulunmuştur ($p<0,001$). Şener (2018) çalışmasında üniversite öğrencisi mücadele sporcularının kendi vücutlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Lise öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmada Takım sporu ve bireysel spor yapanlar arasında yumuşaklık, sorumluluk, duygu dengesizliği ve deneyim alt ölçeklerinde anlamlı farklılık bulunmasına rağmen takım sporları ile uğraşanların alt boyut puanları daha yüksektir. Takım sporu ile uğraşan öğrencilerin bireysel sporlarla uğraşanlara göre daha olumlu kişilik özellikleri kazanabileceği düşünülmektedir (Koca ve ark.,2018). Bir çalışmada Üniversite spor eğitilmiş öğrencilerin benzer liderlik yönelimleri gösterdikleri belirlenmiştir. Bu liderlik özellikleri ölçek puanlamasına göre liderlik özellikleri iyi derecede kabul edilmiştir (Çetinkaya ve İmamoğlu,2018). Damgalama Ölçeği'nden 55 puanın altında alan bireylerin damgalama eğiliminin düşük, üstünde alan bireylerin ise damgalama eğiliminin yüksek olduğu belirtilir (Yaman ve Güngör,2013). Bu çalışmada tüm gruplarda damgalama puanlarının 50 civarında olduğu görülmektedir. Çalışmamızdaki tüm grupların damgalama eğiliminin düşük olduğu söylenebilir. Yamak ve ark., (2016) çalışmalarında spor yapanların sedanterlere göre daha iyi beden imajına sahip olduğunu bulmuşlardır. Erişkinlik aşamasında öğrencilerin spor yapmalarının çoklu zeka puanlarını olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir (Ermiş ve ark.,2018). İmamoğlu (2017) çalışmasında Üniversite öğrencilerinde sağlık durumunun iyi olması ile insanların kendini güçlü hissetme veya olumlu kişilik özelliklerini artırabileceğini belirtmiştir. İmamoğlu ve Demirtaş yaptıkları bir çalışmada (2017a) en iyi beden imajına sahip spor fakültesi öğrencilerini bulunurken onu güzel sanatlar fakültesi öğrencileri izlemiş ve sedanter öğrencilerin spor yapanlara göre daha kötü vücut imajı puanı olduğu belirtilmiştir. Başka bir çalışmada da kadın ve erkeklerin vücut imaj puanları benzer bulunmuştur (İmamoğlu ve Demirtaş,2017b). Spor yapanlar bazı konulara karşı hassas olmayabilirler. Giysilerin renklerinin bile bireyler üzerinde etkilerinden dolayı algısal farklılıklar yarattığı belirtilmiştir (Yamaner ve İmamoğlu,2018). Her ne kadar düzenli spor yapan insanlar sedanter insanlara göre daha düzgün bir vücut duruşuna ve görüntüsüne sahip olabilirlerse de (Yamak ve ark.,2018) burada sedanterlerle milli olmayan sporcuların damgalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmaması eğitim seviyesinden kaynaklanabilir. Çalışmamızda damgalama puanları düşük olması iki önemli faktörü ortaya koymaktadır. Bunlardan birincisi eğitimin insanların kendini geliştirmelerinde ve psikolojik yaklaşımları üzerinde olumlu etkileri olduğunu söyleyebiliriz. İkincisi ise elit sporcuların farklı kültür ve milletlerden sporcular ile karşılaşmaları, farklı kültürleri tanımaları ve farklı milletlerin sporcuları ile mücadeleye girmelerinin sporcuların empati geliştirmelerine bu empatini ise ön yargıları azaltmaya yardımcı olduğunu söyleyebiliriz.

Damgalamayı etkileyen faktörleri bilmek, damgalamayı sonlandırmak için önemli bir adımdır. Damgalamanın ortadan kalkması pek kolay olmamaktadır dahası farklı damgalama türleriyle ilgili yapılan araştırmalarda çözüm önerisi olarak bilgilendirme, durumu normal kategorisine dâhil etme gibi çabaların etkili olabileceği vurgulansa da insanların ayrımcılıktan vazgeçmediği gözlemlenmiştir. Damgalama; medya, eğitim, ekonomik şartlar, din, kültür, içerisinde yaşanan aile ve toplum yapısı gibi pek çok farklı kaynaktan beslenir. Birey ya da toplum; kendisini rahatsız eden, korkutan bir durumla karşılaştığında sıklıkla onu dışlayıp uzaklaştırma yolunu seçer. Damgalamanın oluşumunda, toplumların dini veya inanç sistemleri, korkuları ve önyargıları, kültürleri ve geleneklerinin etkili olduğunu görürüz (Arslan ve Şener, 2009). Bireylerin, içinde bulundukları ve onları olumsuz etkileyen durumla başa çıkamamalarında kendilerine yönelik yapılan damgalamanın etkisi büyüktür.

Damgala(n)maya karşı koyabilmek için üç ana yöntem üzerinde durulmuştur; protesto, eğitim ve iletişim (Corrigan, 1999). Eğitim hatalı mitler yerine gerçekleri koyarak ruhsal hastalıklarla ilgili bilgi düzeyini yükseltir (Watson, 2004). İletişim yönteminde ise hem video yöntemi (Corrigan, 2007) hem de canlı sunum teknikleri kullanılmıştır (Rusch, 2008). İletişim ve eğitim stratejilerinin damgalanma ile mücadelede daha etkili yöntemler olduğu tespit edilmiştir (Corrigan, 1999). Yakın zamanda yapılmış 79 toplumsal damgala(n)ma değişimini içeren meta analizde, 38000 araştırma katılımcısı incelenmiş ve iletişime dayalı stratejilerin eğitimsel metotlardan daha etkili olduğu ortaya konulmuştur (Corrigan, 2012). Literatürde ki neredeyse tüm çalışmalar iletişim ve eğitim metotları üzerine yoğunlaşmıştır.

Damgalanmanın insanlar üzerinde psikolojik, sosyolojik ve sağlıkla ilgili olumsuz etkileri olduğu bilinmektedir. Bu noktadan hareket ederek spor yapma alışkanlığının bireylerde, kendine güven, grup bilinci, toplumsal dayanışma, paylaşma gibi özelliklerin gelişmesi ve yerleşmesini sağlayan spor, sosyalleşme ve toplumun kültür seviyesinin yükselmesine de aracılık etmekte (Erkal, 1992) olduğunu söyleyebiliriz. İnsan bedeni özel yetenekleri olan mükemmel bir varlıktır. Sağlık için egzersizin temel amacı; hareketsiz bir yaşıntının neden olduğu organik ve fiziki bozuklukları önlemek veya yavaşlatmak, beden sağlığının temeli olan fizyolojik kapasitesini yükseltmek, fiziksel uygunluğu ve sağlığı uzun yıllar muhafaza etmektir (İnal, 2003). Sosyolojik açının yanında beden eğitimi ve spor kişilik ve karakter gelişimine de katkıda bulunur. Güçlü bağlar kurabilme, takım ruhu, grup etkileşimi, oyun ve spor alanlarında görülen özelliklerdir. Bu özelliklerin kişilik gelişimine katkıları vardır. Takım arkadaşlarına ve rakibe uyum toplumsal uyumun sağlanmasında etkili olur (İnal, 2003). Soygüden ve Gül (2014) güreşte önemli ölçüde fiziksel hazırlığın yanı sıra psikolojik ve duygusal hazırlığın da yapılması gerektiğini bildirmişlerdir. Psikolojik ve duygusal hazırlıktaki iyileşme çalışma sonuçlarımıza da yansımış görünmektedir; güreşçiler diğer gruplara göre daha az damgalama eğilimindedirler.

Sonuç

Sporcular ve sedanterlerin damgalama puanları düşük olmakla beraber milli güreşçilerin daha düşük olduğu bulunmuştur. Eğitim ve bilgilendirmenin damgalama konusunda etkili olacağını düşünmekteyiz. Çalışmamızda eğitim seviyesi benzer olduğu için sedanterlerle milli olmayan sporcuların puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar ortaya çıkmamıştır. Ülkesini milli seviyede temsil eden sporcuların damgalama puanlarının daha düşük olduğunu söyleyebiliriz. Uluslararası düzeydeki sporcuların gelişimleri sırasında yaşadıkları başarı ve başarısızlıkların sporcuları psikolojik olarak ileri bir seviyeye taşıdığı ve empati yeteneklerinin gelişmesine katkı sağladığı söylenebilir. Toplumda insanları mutsuz ve başarısız olamaya sürükleyen damgalama eğilimini ortadan kaldırmak için spor, eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yapılmasının olumlu etkileri olacağını düşünmekteyiz.

KAYNAKÇA

- Arslan, H., Konuk Şener, D. (2009). Stigma, Spiritüalizite ve Konfor Kavramlarının Meleis'in Kavram Geliştirme Sürecine Göre İrdelenmesi. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*. 2(1): 51-52.
- Clark, R., Anderson, N.B., Clark, V.R., Williams, D.R. (1999). Racism as a Stressor for African Americans: A biopsychosocial Model. *American Psychologist*. 54: 805-816.
- Corrigan, P.W., Larson, J., Sells, M., Niessen, N., Watson, A.C. (2007). Will Filmed Presentations of Education and Contact Diminish Mental Illness Stigma? *Community Mental Health Journal*. 43(2): 171-181.

- Corrigan, P.W., Penn, D.L. (1999). Lessons from Social Psychology on Discrediting Psychiatric Stigma. *American Psychologist*. 54(9): 765-776.
- Corrigan, P.W., Morris, S.B., Michaels, P.J., Rafacz, J.D., Rusch, N. (2012). Challenging the Public Stigma of Mental Illness: A meta-analysis of Outcome Studies. *Psychiatric Services*. 63(10): 963-973.
- Crocker, J., Major, B., Steele, C. (1998). Social Stigma. In *Handbook of Social Psychology*. S. Fiske., D. Gilbert., G. Lindzey (eds.) Vol. 2, pp. 504-53. Boston, MA: McGraw-Hill.
- Çam, O., Bilge, A. (2007). Ruh Hastalığına Yönelik İnanç ve Tutumlar. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*. 8: 215-223.
- Çetinkaya, G., İmamoğlu, G. (2018). Üniversite Spor Eğitimli Öğrencilerin Liderlik Yönelimlerinin Farklı Değişkenlere Göre Araştırılması, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 11 Sayı: 59, sh.719-725
- Erkal, N. (1992). *Sosyolojik Açından Spor*. Kutsun Matbaa ve Reklamcılık Merkezi, İstanbul.
- Ermış E., Ermış A., İmamaoğlu O. (2018). Erişkinlik Aşamasında Öğrencilerde Spor Ve Çoklu Zeka İlişkisi, *Turkish Studies Social Sciences*, Volume 13/18, p. 589-598, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14093>
- Frost, D.M. (2011). Social Stigma and its Consequences for the Socially Stigmatized. *Social and Personality Psychology Compass*. 5(11): 824-839
- Gray, A.J. (2002). Stigma in Psychiatry. *Royal Society of Medicine*. 95(2): 72-79
- İnal, A.N. (2003). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.
- İmamoğlu, G. (2017). Resim Eğitimi ve Temel Eğitim Öğrencilerinde Umutsuzluk ve Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi. *İdil*, 6 (37), s.1-20.
- İmamoğlu, G., Demirtaş, Ö. (2017a). Spor, Sanat ve Din Eğitiminin Vücut İmajı Üzerine Etkisinin İncelenmesi, *The 9th Conference of the International Society for the Social Sciences of Sport (ISSSS-2017)*, Çorum, sh.84
- İmamoğlu, G., Demirtaş, Ö. (2017b). Investigation of Students' Views Who Receive Art and Religious Training about Body Image, *International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)*, Volume 3 (Special Issue), pp.476-483
- Koca F., İmamoğlu, G., İmamoğlu, O. (2018). Lise Öğrencilerin Spor Durumu ve Cinsiyete Göre Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi, *The Journal of Academic Social Science*, Yıl:6, Sayı: 80, s. 31-42
- Major, B., O'Brien, L. T. (2005). The Social Psychology of Stigma. *Annual Review of Psychology*. 56: 393-421.
- Oran, N.T., Şenuzun, F. (2008). Toplumda Kırılması Gereken Bir Zincir: HIV/AIDS Stigması ve Baş Etme Stratejileri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. (5)1: 1-16.
- Perrin, E. C. (2002). *Sexual Orientation in Child and Adolescent Health Care*. New York: Kluwer Academic/Plenum Publisher.
- Peterson, G. (2005). HIV and AIDS: The Challenge and the Context Conceptualizing Stigma. A Report of a Theological Workshop Focusing on HIV and AIDS Related Stigma. Windhoek, Namibia: UNAIDS.

- Rusch, L.C., Kanter, J.W., Angelone, A.F., Ridley, R.C. (2008). The Impact of in Our Own Voice on Stigma. *American Journal of Psychiatric Rehabilitation*. 11(4): 373–389.
- Soygüden, A., Gül, M. (2014). Uluslararası Düzeyde Başarılı Olmuş Güreşçilerin Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi Yasar Doğu Örneği. *Atatürk Üniversitesi*. 16(1): 63-75.
- Soygür, H., Özalp, D.E. (2005). Şizofreni ve Damgalanma Sorunu. *Dahili Tıp Bilimleri Psikiyatri Dergisi*, 1(12): 74-80.
- Şener, O.A. (2018). Mücadele Sporcularında Kişilik Özellikleri, Vücut İmajı ve Sürekli Kaygı, *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt:2 Sayı:2, sh.9-17
- Taşkın, E.O. (2004). Stigma. *Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji (3P) Dergisi*. 12(Ek 3): 5-13.
- Taşkın, E.O. (2007). Stigma Ruhsal Hastalıklara Yönelik Tutumlar ve Damgalama. *Meta Basım Matbaacılık*. (1.Basım). İzmir. 73-114.
- Watson, A.C., Otey, E., Westbrook, A.L., Gardner, A.L., Lamb, T.A., Corrigan, P.W. (2004). Changing Middle Schoolers' Attitudes About Mental Illness Through Education. *Schizophrenia Bulletin*. 30(3): 563–572.
- Yamak, B. İmamoğlu, O., İslamoğlu, İ., Çebi, M. (2018). The Effects of Exercise on Body Posture, *Turkish Studies Social Sciences*, Volume 13/18, p. 1377-1388, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13911>.
- Yamak, B., İmamoğlu, O., Çebi, M. (2016). Adölesanların Fiziksel Uygunluk Seviyelerinin Vücut İmajı, Benlik Tasarımı ve Stres Düzeyine Etkisi, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 4, Sayı: 34, Kasım 2016, s. 191-201
- Yaman, E. ve Güngör, H. (2013). Damgalama (Stigma) Ölçeğinin geliştirilmesi, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(25), 251-270.
- Yamaner, F., İmamoğlu, G. (2018). Sport Performance Colors Power and Effect, *Turkish Studies*, Volume 13/15, Spring 2018, p. 509-520, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13602>